

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Sestdiena, 1997. gada 29. marts

• Nr. 24 (6741)

Danas Voronkinas zīm.

Trīs pakāpieni pretī Dievam

Šinī skaistajā zemes atmošanās laikā atskan priecīgais Lieldienu «Aleluja!». Baznīca svin Kristus augšāmcelšanās svētkus. Jēzus par sevi saka: «Es, gaismā, atnācu pasaulē, lai ikviens, kas man tic, nepaliktu tumsībā.» (Jņ 12., 46) Tieši tāpēc arī baznīcā tabernakula tuvumā dienu un nakti deg uguntiņa, kas liecina par tur mājājošo Kristu. Dievkalpojuma laikā gaismā ietērpj visu altāri. Par gaismas avotu kalpo ne tikai elektrība, bet, lēni sadegot, savu spožumu dāvā arī sveces. Altāra gaismā ir kā zīme tam, kādas Dieva žēlastības plūst caur Kristus miesu un asinīm — Vissvētāko Sakramentu.

Bet kāda ir gaismas loma dabā? Katrs zieds tiecas pretī saulei. Bet paraugies uz ziedu, kurš savu mājvietu ņēmis ēnā. Tas ir trausls un vārgs. Par tādu mēdz teikt, ka viņš nevis zied, bet nikuļo. Ar cilvēku ir gluži tāpat. Kristus ir gaismā un spēka avots, kas ieplūst mūsu dvēselēs caur sakramentiem, sniedzot cilvēkiem svētdarošās žēlastības. Tie, kas nav šīs gaismas apspīdēti, pašiem to neapzinoties, nespēj gūt patiesu dvēseles prieku.

Ticība nav tikai zināšana par Dieva esmi. Ticība ir nevis uzskats vai pieņēmums, bet darbība. Šī darbība izpaužas: caur lūgšanu, baznīcas apmeklēšanu un sakramentu pieņemšanu, un, kas ir ļoti svarīgi, — caur mūsu dzīvi. Ja iztrūkst kaut viena no šīm trijām daļām, mēs nevaram sevi saukt par ticīgajiem. Pārdomāsim par ticības galvenajiem elementiem.

Kad mūsu sirdīs dzimst ticība, dvēsele atveras sarunai ar Dievu. Tā ir lūgšana. Ļoti svarīgs ir lūgšanas nodoms. Vai mēs sareždzam tikai sevi un savas vajadzības, vai mūsu dvēseles sāpju stīgas aizskar arī līdzcilvēka ciešanas? Vai mēs lūdzamies par viņu? Lūgšanā nekad nedrīkst aizmirst, ka Dievs ir visa labā avots. Ja mēs vēlam jaunu otarām un griežamies pie Dieva kā soda izpildītāja mūsu pārdarījumiem, mēs zaiņojam Dievu. Tā nav lūgšana, bet Dieva svētuma apgānīšana.

Zināmā sabiedrības daļā valda uzskats, ka ticība var pastāvēt ārpus baznīcas. Tas ir maldīgs uzskats par baznīcas būtību. Kā izveidojas baznīca? Kur meklējami tās pirmās sākumi? Baznīca ir Kristus iestādījums. Evaņģēlijā lasām vārdus, ko Jēzus saka Pēterim: «...Tu esi Pēteris, un uz šīs klints es celšu savu Baznīcu...» (Mt. 16, 18) (Grieķu valodā Pēteris ir Kaifass, kas nozīmē — klints.)

Pēc savas augšāmcelšanās Kristus uztic Pēterim baznīcu (ticīgo tautu). Lai uzsvērtu savu vārdu svarīgumu, Kristus, vērsoties pie Pētera, trīskārtīgi atkārtā: «...Gani manus

jērus!.. Gani manus jērus!.. Gani manus avis!» (Jņ 21, 15-17) (Runājot līdzībās Jauņajā Derībā Kristus ļoti bieži sevi dēvē par labo ganu, bet ticīgo tautu par avīm.)

Šī lielā atbildība par ticīgajiem tagad gulstas uz pāvesta pleciem, kas ir svētā Pētera pēcnācējs un pilda Kristus uzticēto pienākumu. Tāpēc mēs sakām, ka pāvests ir redzamās baznīcas galva. Jēzus Kristus, dibinot baznīcu, iestādīja septiņus sakramentus: kristību, iestiprināšanu, Vissvētāko Altāra Sakramentu, grēku sūdzēšanu, pastaro svaidīšanu, priesterību un laulību. Sakramenti ir redzamas zīmes, caur kurām plūst neredzamas Dieva žēlastības. Kāpēc tas viss tiek saņemts tieši caur baznīcu? Baznīcas sirds — Euharistija ir pats Kungs Jēzus. Mēs nevaram ticēt Dievam un tajā pašā laikā atstumt baznīcu un sakramentus, kas kalpo par mūsu pestīšanas līdzekļiem, jo tad mēs atstumjam to, ko iestādīja Jēzus.

Tomēr ticība neaprobežojas ar lūgšanām un baznīcu. Ja mūsu nostāja būs pareiza, izkopot iepriekšminētās darbības, tad mūs piepildīs Dieva gars. Patiesa un dziļa ticība pārveido cilvēku. Mēs saņemam Dieva dāvanas. Seko uzdevums sniegt šo gaismu tālāk. Ticība uzliek zināmu pienākumu domāt ne tikai par savu pestīšanu, bet sludināt Dievu arī ar saviem vārdiem un darbiem. Ja mūsu darbi neliecina par gaismu, tad mēs būsim viltus mācītāji un liekulji. Ticība ir dzīva. Tā ir darbība. Ja mēs sakām, ka ticam, bet par to neliecina mūsu darbi, tad tā nav ticība.

Lūgšana, baznīca un mūsu līdzdalība ir trīs pakāpieni pie Dieva. Tie ir trīs ķēdes posmiņi. Iztrūkstot kaut vienam no tiem, nevar sekot nākošie. Ticība nav tumsonība (kā mēģināja iegalvot sociālisma paudēji), bet gaismā, kura dod dzīvību un pārveido jau tagad, gatavojot mūžībai. Jēzus Kristus ne tikai deva piemēru, kādiem mums jābūt, bet dibināja baznīcu, lai mums norādītu pareizo ceļu un iestādīja sakramentus, lai caur tiem ar Dieva žēlastību palīdzību mēs augtu svētumā.

Gaiss ir dzirds un skanīgs. Tik liksmi skan putnu balsis! Zeme, atbrīvojusies no baltās ziemas segas, ilgojas pēc saules siltuma. Debesu zilgmē pelceļas baznīcu torņi. Dievs nav kaut kur tālu, bet te, tev līdzās. «...Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība: kas uz mani tic, lai arī viņš būtu nomiris, dzīvos. Un ikviens, kas dzīvo un tic uz mani, nemūžam nemirs.» (Jņ 11, 25-26) Atver savu dvēseli Dievam un uzticies Vissvētākajai Trīsvienībai. Šodien viņš uzrunā tieši tevi! Ļauj taču savai dvēselei kopā ar skanīgajām pavasara putnu balsīm uzgavilēt priecīgo Lieldienu «Aleluja!».

Katehēte Lolita

Rajona padomes sēde

20. martā notika rajona padomes kārtējā sēde. Padome, izskatījusi iesniegumus, pamatojoties uz LR MK noteikumiem «Par politiski represēto personu uzskaiti, politiski represēto personu apliecību izsniegšanu un minēto apliecību uzskaiti», kā arī pamatojoties uz likumu «Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem», nolēma piešķirt politiski represētā statusu vēl divdesmit septiņiem Preiļu rajona iedzīvotājiem.

Deputāti nolēma piešķirt pašvaldības stipendiju 1996./97. mācību gada otrajā semestrī Rēzeknes augstskolas Humanitārās fakultātes tiesību zinātņu specialitātes 1. kursa studentei Oksanai Baško 15 latu mēnesī.

Piešķirt veicināšanas prēmijas 15 latu apmērā Rēzeknes augstskolas studentiem Nikolajam Kuzminam, Valērijam Krilovam, Taisijai Bogdanovai, Natālijai Ameļohinai.

Rajona padome izskatīja jautājumu par 1996. gada budžeta izpildi. Deputāti nolēma:

- 1) apstiprināt izmaiņas 1996. gada Preiļu rajona padomes budžeta plānā,
- 2) apstiprināt 1996. gada Preiļu rajona padomes budžeta izpildi ieņēmumos — 1753289 latu, izdevumos — 1670926 latu, ieņēmumu pārniegums par izdevumiem — 82363 latu,
- 3) apstiprināt 1996. gada Preiļu rajona padomes speciālo budžetu izpildi.

Rajona padomes deputāti izskatīja jautājumu par tautsaimniecības objektu finansēšanu un nolēma paredzēt finansējumu sekojošiem rajona padomes objektiem:

- 1) Salenieku pansionātam 5000 latu apmērā (tajā skaitā ārējās apšuves remonts ar tālāku fasāžu krāsošanu un siltināšanu 4400 latu, logu un ārējo durvju remonts 300 latu, elektroapgādes tīklu izvēles remonts 100 latu, dabīgās ventilācijas atjaunošana ēdināšanas blokā, virtuves ventilācijas ierīkošana 200 latu);
- 2) Aglonas lauku slimnīcai 7040 latu apmērā (jumta remontam, fasādes remontam, ventilācijas ierīkošanai, logu un ārējo durvju remontam);
- 3) ģipša nostiprināšanai zemesgrāmatā 2000 latus;

L.Kirillova

Šī diena nav aizmirstama

Komunistiskā terora upuru piemiņas dienā — 25. martā Preiļos pie namiem bija izkarināti Latvijas Valsts karogi ar melnām sēru lentām, bet dienas vidū pie terora upuriem veļtā piemiņķa ieradās cilvēki ar ziediem rokās. Politiski represēto kluba, vēstures un lietišķās mākslas muzeja, zemessardzes pārstāvji, kā arī vairāki citi klātesošie piemiņķa pakājē nolika ziedu pušķus, pūpolu zarus, iededza svečites. Ar ziediem bija ieradies arī jaunievēlētais Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs. Viņa klātbūtni pozitīvi vērtēja politiski represēto kluba priekšsēdētāja Terēzija Lakauska:

— Jaunais domes priekšsēdētājs Vladimirs Ivanovs dienu iepriekš man piezvanīja pats un interesējās par to, vai klubs rikos pasākumu šajā dienā. Atbildēju, ka ir grūti bez domes atbalsta vienai pašai noorganizēt, ka politiski represēto kluba lūgumi līdz šim palikuši bez ievēribas. Vladimirs Ivanovs solīja, ka turpmāk tā nebūs, ka dome mēģinās iejūsties represēto problēmās.

Kad ziedi bija nolikti, sapulcējušies aizgājuši savās gaitās, pie baltā sieviete tēla apstājās kāds sirmot sācis vīrs. Viņš noņēma cepuri un nolieca galvu. Maz ir to, kuru dzimtas koka saknes nav aizcirstas šī gadusimtenā vidū.

L.Rancāne

• Attēlā: komunistiskā terora upuru piemiņas dienā Preiļos.

J.Silicka foto

PŪRA LĀDĒ

Sasēda liepa ar ozoliņu

Tādām sievietēm vedējos ieti,
Kas var galvā apeni nest,

Apeni galvā,
Uguni sauja.

■ Marianna Jeļisejeva dalās vedējmātes pieredzē

— Jūs kādreiz teicāt, ka laulībā labvēlīgi tie gadi, kuros pēdējais cipars ir pāra skaitlis. Vai varat pamatot šo ticējumu?

— Jā, to es jaunajiem mēdzu atgādināt. Bet nevaļag to nemt pārāk nopietni. Pazīstu pārus, kuri brīnīšķīgi dzīvo, kaut arī precējušies «nepāra» gadā. Bet manas un Igora kāzas notika 1978. gadā.

— Un dzīvojat bez raizēm?
— Kur nu bez tām, īpaši tagad, kad dēli meklē savu vietu dzīvē, kad ģimeni biedē bezdarba draudi.

— Jūs precējāties uz divdesmit gadu sliekšņa — vienam drusiņā pāri, otram — zem. Un pērn laikam kļuvāt par visjaunāko vecmāmiņu Preiļos, jo mazdēliņam piedzimstot, jums nebija pat četrdesmit. Kādas izjūtas radās, kad dēls pārveda sievu tikpat jauns kā kādreiz viņa tēvs?

— No vienas puses ir prieks, ka ir maza mīla radība, ko paņemt klēpi un līdz ar to aizmirst visus tās dienas grūtumus, ka pietiek spēka jaunajiem palīdzēt audzināt viņu bērnu. No otras puses — man liekas, ka viņi vēl dzīvo kaut kādā eiforijā, kad pietiek vienam ar otra tuvumu, kad vēl neredz apkārtējās pasaules realitāti, kas šodien ir daudz briesmīgāka nekā tad, kad precējāties paši.

— Jūs kopā ar vīru Igoru esat bijuši par pašiem uzticamākajiem cilvēkiem brīžos, kad tapušas jaunas ģimenes. Latviešu senējās kāzās bija divēji pāri — vakaraņi un vedēji, kas vadīja kāzu norisi. Pēdējā laikā gan līgavas izdošana, gan godības līgavaiņa mājās lielākoties ir vienu vedēju rokās.

— Esam bijuši par vedējiem vienpadsmit kāzās. Jā, mūsu pirmais pāris precējās nepāra skaitļa gadā, bet dzīvo veiksmīgi. Ejot par vedējiem pirmajās un arī otrajās kāzās, paši šajā lomā jutāties diezgan nepieredzējuši, iztikām ar visādiem kāzu vēstnešiem un visādām pārkārtītām lapelēm, kādas parasti ceļo no kāzām uz kāzām. Pēc tam sākām nopietnāk pievērsties latviešu tautas tradīcijām, ierāzām, un ne tikai ārīšķību veidā. Gribējās parādīt un atklāt, kas ar vienu vai otru izdarību ir domāts, kas zem tā slēpjas. Piemēram, vienās kāzās sagādājām līgavainim baltus pirkstaiņus, ar ko mičošanas brīdī noņemt plivuru.

Tas nebija domāts kā izrādīšanās. Ja paskatāmies kāzu aprakstos, plikas rokas nozīmē nabadzību, un tā taču ir kaut kāda patiesība, tas rāda, vai jaunā vīra mājās ir apģērbi, ir grezni

● Šajās kāzās, ierodoties pēc līgavas, vedējiem Mariannai un Igoram Jeļisejeviem bija līdzī līgavaiņa «sabrādātā» sirds un vaininiece — kurpe. Vajadzēja atrast tās isto nēsātāju.

cimdi, galu galā, vai šajās mājās vispār ir mājlopi, aitas, vai tie ir iekārtas, lai sievietē šo vilnu pārstrādātu dzijā. Latviešu tautas tradīcijās neviena ierāza nav tāpat vien sagrābsta, tām ir dziļš pamats. Tajā laikā, kad braucām vedējos, vēl nebija par tām tik daudz kas zināms, tagad pilnas grāmatas un žurnāli ar attiecīgiem aprakstiem. No mūsu kopdzīvē ievadītajiem pāriem nevienam nav izšķīries. Protams, nedomāju, ka tas ir mūsu nopelns, tomēr par to ir ļoti liels prieks. Pat tā ģimene, kuras kāzās plosījās vējš un lietus, un arī paši jaunie likās īsti nesaderīgi. Jaunā sieva prot atrast kompromisus, viņa neiziet uz principu — visu vai neko, viņa ir pratusi iemācīt vīru būt piekāpīgākam, un tā viņi ļoti jauki dzīvo kopā.

— Vedējmātes un vedētēja gods — liels, darbs kāzu sarīkošanā un vadīšanā — arī liels. Kad kāzās pienāk brīdis, kad varat pirmo reizi atviegloti nopūsties — paldies Dievam, tik tālu jau tikts.

— Vedēju rūpes sākas ar brīdi, kad jaunajiem esam devuši piekrišanu būt viņu kāzās. Seko kāzu norises vietās apskate, pārrunājām ar jauno pāri, kas kuram darāms, ar vecākiem — kādas kāzas viņi iecerējuši. Līgavas pušķis, kas jāgādā līgavainim, pušķis, ko līgava piespraudis savam izredzētajam, mašīna, braukšana pēc līgavas, izpirkšana, sagatavošanās laulību ceremonijai, izbraukums pēc tās, goda

vārti, pirmais kāzu galds, kāzu valsis, mičošana, pūra dalīšana, guldināšana. Un tā tālāk. Saskaņojot ar jaunajiem, vecākiem, muzikantiem. Līdz pat brīdim, kad vedējpāris jaunajai ģimenei pamāj — atā.

Pirmā daļēji atvieglotā nopūta parasti man nāk, kad esmu aplūkojusi mašīnu, ar ko braukt pēc līgavas. Pašai nākas vit vīnes, Igoram — tās piestiprināt. Jābūt drošiem, ka kilometru desmitiem garajā ceļā vējš tās neizplūnīs. Jābūt gataviem pēc vārda kabatā nemeklēt, jo līgavas māja mums piedāvās gan ar palagu nomaskētu večiņu, gan mazu skuķīti, vai vēl ko citu, kamēr izvedīs to isto, skaisto, saposto meiteni, pēc kuras esam ieradusies. Pēdējā laikā daži, saskatījušies ārņemju filmas, uzskata par smalku atsevišķi ierasties uz laulību vietu. Var arī tā, ja ir attiecīgi apstākļi, bet nedomāju, ka iziet no viena dzīvokļa, bet iesēties katram savā mašīnā ir labākais variants. Laulību ceremonijas laikā jūtu, ka jaunajiem tobrīd esam vajadzīgi blakus kā morālisks balsts.

Pirmajās stundās, kad braucam zaļumos vai uz kādu ievērojamu vietu, kāzu viesiem ir laiks sapazīties, kļūt brīvākiem. Seko mājupceļš un vārti, par kuriem diemžēl mani daudz rūgtu pārdomu. Daudzajās kāzās esmu redzējusi tikai retus goda vārtus, kuri skaisti izrotāti, pie kuriem stāv svētdienīgi saģērbušies cilvēki, kas apšveic ar dziesmu, līgavai pasniedz puķu pušķi. Tad nav žēl viņus pacienāt. Goda vārtu jēdziens ir degradējies, man žēl līgavas, kurai jāizkāpj no mašīnas pie pāri ceļam aizstieptas virves. Pie tās stāv dzērāji ar slauceni alum un runā savam līmenim atbilstoši «asprātības», uz kurām vedējiem jāatbild. Dažreiz gadās pieci seši šādi «vārti».

Sasēdināt pie kāzu galdā, norunāt ievadvārdus, pirmo tostu. Jā, tad ir brīdis pirmajai lielajai vedēju atviegluma nopūtai. Var teikt, kāzas ir sākušās visā plašumā. Tālāk nopietnais mijas ar jautro, ar delverībām, no zagšanas jāsargā līgava. Pienāk mičošana. Vienmēr esam centušies to rīkot, cik vien var skaistu.

Otrā kāzu diena lielākoties aizrit spēlēs, dejās, atrakcijās, rotājās. Šis darbošanās parasti vislabāk padodas vedējtēvam Igoram.

Ziedēja mirtes uz mana loga...

Kad mirte izaudzēta, kad pūrs ar kaudzi pielocīts, meitai klāt tautās ejamais laiks. Ne vienu vien līgavu ar savu rūgteno smaržu un zaru kuplo vijumu rotājusi šī neparastā mirte, gribētos teikt — mirte — karaliene, vai arī — mirte princese, jo skaista, apbrīnota un apjūsmota tā ir gan savā tumšzaļajā lapu tērpā, gan tūkstošziedīņu krēmkrāsas plīvirā. Nešauboties tai varētu uzlikt karalienes kroni kā mūsu rajona kuplākajai, zaļoksnējākajai un skaistākajai mirtei.

Daudzi, īpaši puķu audzētājas, bez kļūdīšanās pateiks tās atrašanās vietu — universālveikals Preiļos. Te tā kuplojusi gadiem. Gribējās parunāt ar kādu, kas šo mirti lolo, aprūpē, mazgā, laista. Nodaļas pārdevējas smaidīja vien, viņas pieradušas, ka šo puķi apbrīno, ka lūdz tās rotu kāzām, krustībām, ka lūdz atļauju paņemt zariņu iestādīšanai. Inese, Marika, Irina — visas savu reizi mirti laistījušas, aprasinājušas, iegrozījušas, lai gaismas pietiek. Tomēr visvairāk ar to nodarbojoties apkopēja Ludviņa Kirilova. Viņa arī pastāstīja, ka mirte prasa nepārtrauktu uzmanību, vasarā biežu laistīšanu, gandrīz ik dienas apsmidzināšanu, kam izmantojot sacaurumotu platsmas pudeli. Mirti žēlojot, tai neuzlejo aukstu ūdeni, palutinot ar «Vītu» — mēslojumu istabas augiem. Taču viņa mirti kopjot tikai kādus trīs pēdējos gadus, kopš šeit strādājo.

Lidiju Utināni sameklēju kādā no citiem pilsētas veikaliem. Tieši Lidija mirti pirms gadiem astoņiem visai bēdīgā stāvoklī, kalstošu savākusi no kāda veikala, pēc tam, kad puķe bija izceļojusies pa daudziem veikaliem. Mirte pateicībā par rūpēm atspirgusi, sazaļojusi, kaut ar pūlēm — ar divu vīra cilvēku palīdzību — pārstādīta. Apcerot mirtes bagātīgās zaļošanas un ziedēšanas noslēpumu, beidzot vienotāties, ka tas laikam ir no «zieda» naudas, no kapeikām un santīmiem, ko pateicībā par zariņa iedošanu ļaudis iemet podā zem bagātīgi nolīkušajiem zariem, un kas tur arī paliek. Un ka mirte jūt un lepojas ar sev veltīto labvēlību un apbrīnu.

Kāpēc latvieši par savu līgavas puķi izvēlējušies mirti, kas taču neaug pie mums brīvā dabā un nav mūsu ziemeļnieciskā klimata augs, grūti pateikt. Bet atkal kāda māte no savas meitas kristību pušķa nolauz mirtes zariņu un apvāž ar glāzi. Lai sakņojas, lai aug kāzām. Neuzkrītoša, bet lepna, kupla un prasīga.

Attēlā: Marika Kurzņecova un — Mirte.

Kādas kāzas svinēsīm?

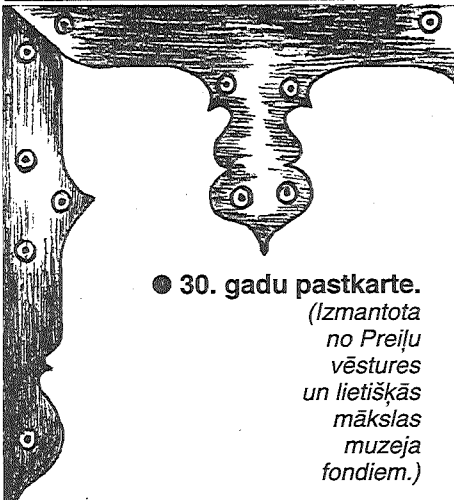
Senajos latviešu kāzu tradīciju aprakstos stāstīts par sievas meklēšanu, par precībās braukšanu, par vietas nolūkošanu, par ziņu ievākšanu, par abu pušu tuvinieku vienošanos un saprašanās, par derībām. Sievu nolūkoja pēc mantas, ģimenes stāvokļa, pēc labas slavas, ar kādu to daudzinaja tautā. Meitas brāļi, tēvs, krusttēvs brauca vietas raugos uz līgavaiņa māju un labi nopētīja, kādā stāvoklī mājas, tirumi, zirgi. Latviešu tradīcijās nav tāda termina kā — šķiršanās. To nedaudzina tautasdziesmās. «Sasēda liepiņa ar ozoliņu. Mūžam sasēda, ne uz vienu dienu.» Vārds «šķiršanās» parādījās pašos jaunākajos laikos, kad jaunie sapazinās ātri, precējās ātri, kad atteicās no laulībām baznīcā un no Dieva svētības ģimenei.

Ielūkosimies statistikas datus.

	Preiļi	Līvāni	ciemi	Kopā
1972. gadā noslēgtas laulības	138	55	158	213
no šīm laulībām izšķirtas	50	18	32	100
1977. gadā noslēgtas laulības	169	77	93	339
no šīm laulībām izšķirtas	42	28	15	85
1982. gadā noslēgtas laulības	172	96	85	353
no šīm laulībām izšķirtas	40	27	23	90
1987. gadā noslēgtas laulības	184	92	87	363
no šīm laulībām izšķirtas	31	24	16	71
1992. gadā noslēgtas laulības	142	102	88	332
no šīm laulībām izšķirtas	14	7	1	22

Te nu bija sudraba kāzas, dzintara pāri...

Pēc 5 kopdzīvē nodzīvotiem gadiem svin ceriņu kāzas, pēc 10 — rožu, pēc 15 — dzintara, pēc 20 — kristāla, pēc 25 — sudraba, pēc 30 — saules, pēc 50 — zelta, pēc 75 — dimanta kāzas.

● 30. gadu pastkarte.
(Izmantota no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja fondiem.)

Cik brīnīgi sapņo jaunība, šiem sapņiem nezinot robežu. Mazliet ielūkoties šajos sapņos palīdzēja pašu pilsētas un pagastu jaunieši. Pateicamies Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņiem un skolotājam Silvijai Kivko par sadarbību.
Un tā: Kādas tu iedomāies savas kāzas? Kādu cilvēku tu vēlētos par savu dzīvesbiedru?

♥ Kāzas, precēšanās ir nopietna lieta. Kāzas es gribētu svinēt nelielā draugu un radu lo-

kā. Taču precēties der tikai tad, ja esi materiāli nodrošināts, un tu precies mīlestības dēļ. Savas kāzas gribētu nosvinēt tādā jaukā vietā kā Rundāles pilī. Tā kā esmu katoliete, noteikti būtu jālaulājas baznīcā, jo tā pienākas.

...kāzas būs grandiozas, kādas vēl šajā pasaulē nav bijušas..

Manam vīram būtu jābūt godīgam (vispirms jau pret mani), ar humora izjūtu (tikai ne sarkastisku), gudram, uzticīgam.

...I....

♥ Kāzas es nevēlētos tuvā nākotnē, taču tām noteikti būtu jābūt lieliem, bagātīgiem un grezniem svētkiem. Milzīgs skaits viesu... Jautrība... Lai vēlāk ir ko atcerēties. Klusa un vienkārša laulību ceremonija man nešķiet pievilcīga. Neapšaubāmi, liela nozīme ir ārējam izskatam, taču daudz svarīgāk, lai mans dzīvesbiedrs būtu bagāts. Tikai ar tādu cilvēku es spētu saistīt savu dzīvi. (Un nebūtu jānožēlo.) Tikai tad mūsu laulība būtu laimīga. Aizvadīt dzīvi nabadzīgā būdīnā, diendienā sūri grūti strādājot? Nē, tā nebūtu dzīve, kaut arī blakus būtu skaistākais vīrietis pasaulē.

♥ Tas nebūs tik drīz. Pagaidām tas man nav tik svarīgi. Tomēr precēties es gan domāju. Precēšanās — atbildības uzņemšanās. Kāzas vēlētos skaistas un jautras. Tām vajadzētu būt tādām, lai atmiņas vienmēr būtu patīkamas. Iedomāties nevaru, kā un kur tas notiks. Apkārt ir tūkstošiem jaunu, skaistu meiteņu. Es ņemu to labāko. Burvīgs smaids, skaists augums. Izpratne būtu galvenais. Saprāšanās un uzticēšanās. Galvenais — nekļūdiēties, lai kārsta mīlestība neaptumšo prātu.

♥ Savas kāzas es iedomājos nelielas, tu-vāko radu un draugu pulkā. Tās būtu latviskas, un vienkāršas laulības. Es vēlētos salaulāties baznīcā.

Manam cilvēkam ir jābūt saprotošam, izpalīdzīgam, gudram un uzticīgam. Par partneri nevēlos istu egoistu. Partnerim ir jābūt mērķtiecīgam, viņam ir jāzina tas, ko vēlas sasniegt šajā dzīvē.

♥ Kāzas? ...Skaisti jau tas skan... Līgava baltā kleitā, līgavainis svinīgi uzposies. Viesu nav daudz, tā ir tikai lieka greznība, jo tie tomēr ir pašu jauno cilvēku svētki, kurus nu uz ilgu laiku saistīs kopā stipras un spēcīgas jūtas, pienākumi vienam pret otru un vienots ceļš dzīvē. Katrā ziņā šis nozīmīgais notikums nenorisināsies manā dzīvē ļoti ātri. Vēl ir daudz kas priekšā. Lai uzņemtos atbildību ne tikai par sevi un savām problēmām, bet arī par otra rūpēm un arī dzīvi, ir jājūtas pietiekoši stipram un pārliecinātam par sevi, par savām jūtām, kā arī vairāk vai mazāk par savu nākotni.

Zinu droši, ka tas būs cilvēks, kuru es mīlēšu un ar kuru kopā vēlēšos pavadīt savu dzīvi. Mums katrā ziņā ir jācieta vienam otru. Bez tā nevar.

Edgars

Turpinājums 5. lappusē.

Zelta kāzu jubilāri

— Kāzas notika tā — sabrauca radi. Viņas radi — pie viņas, mani — pie manis. Tad braucām uz baznīcu, uz Bērzgali. Agrāk jaunais pāris kāzās tikās pie baznīcas. Kopā iegājām baznīcā, aizgājām līdz altārim. Tur salaulāja un cauri. Iebraucām viņas mājā, paēdām pusdienas. Zirgus neatjūdzta, nekopa. Pāris stundas tur bijām. Pēc tam atbraucām uz šejieni, uz manām mājām. Dzērām, ēdām līdz vakaram, sanāca kaimiņi, pie šķūņa sākās dejas. Mēs atnācām uz istabu. Mīlējies, — to atceras Indrikovu tēvs.

Desmitiem un atkal desmitiem šmaugu bērzu, mirdzinoš baltās tāsīs, šūpojas ap Indrikovu māju. Tie bērzi, kuru sēklas šē sējās, kur tas laiks, kopš nogriezti. Pēc tam izcirtumos zemenes sārtotās vijņiem un klājumiem. Taisni ap Jāņu laiku, kad Indrikovu meita Inta, Ligo vakara jubilei, dzimšanas dienās vedusi draudzenes ar zemenēm mīloties un vecākais brālis Leons līdzī acināts. Inta un Leons šodien jau pusmūžā. Mazbērni — kā tā bērzu jaunaudzīte. Antoņina un Pāvels Indrikovi no tā vakara, kad nāca uz istabu — mīlējies —, līdz pērnā gada 7. jūlijam plecs pie pleca nogājuši 50 gadus.

— Pastāstīšu brīnumu. To svētdien pēc laulībām baznīckungs mums pateica, — noklausieties mācību un tad brauciet mājās. Atsēdos krēslā, skatos uz hostiju, kur Vissvētākais sakraments, redzu — Pestītājam galvā ērkšķu kronis. Tik palielināts, vieni brīnumi. Stipri uztraucos, sāku domāt, — kaut kas ar šo zīmi man tiek teikts. Visu mācības laiku redzeju šo kroni. Ejot ārā, nometāties ceļos pret Vissvētāko sakramentu, atskatījos atpakaļ — vairs ērkšķu vainaga nav. Saprātu tā, ka man Pestītāja kronis būs jānes visu mūžu. Un es arī nesu. Dzīvē atgadījās gan tas, gan tas. Bija grūti dzīvot. Vislielākā laime man bija — abu

bērnu piedzimšana — tās ir Indrikovu māmuļas atmiņas.

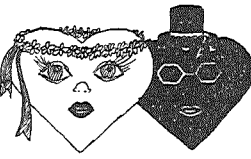
— Kā jūs iepazīstāties?

— Kādreiz bija lauku večerīnka, lustīga dzīve. Ne tā kā tagad, kad bērni iet uz diskotēkām, kas sākas pulksten divpadsmitos naktī. Jaunatni vajag valdīt. Lai vecāki zinātu, kur viņi iet un ko viņi dara. Mēs bijām disciplinēti, lūk, tā. Arī mans Povulenš bija atnācis uz večerīnku. Viņš gāja mani pavadīt. Pāvelam bija daudz brāļu, un visādi ar viņiem bija, visādi komjaunieši un pionieri, kā saka, — kā maizī ēd, tā dziesmu dzied. Pāvelu viņu dēļ ieslodzīja Salaspils koncentrācijas nometnē, vēlāk — Vācijā. Gaidīju, kad atgriezīsies Povulenš. Un sagaidīju. Apprecējāmie 1946. gadā.

— Tagad kopā dzīvošanu jaunie pāri izmēģina jau ilgi pirms likumīgas kopdzīves.

— Mēs dzīvojam svēti, ļoti svēti. Kaut arī pil-sētā biju dzīvojuši, man bija kauns, kad garām gāja kaimiņiene un redzēja, ka ar puisi stāvu uz lielceļa. Likās, kaut ko padomās par mani nelabu. Manai mātei mēs bijām piecas meitas, visas vajadzēja izaudzēt godā, un tā arī bija. — Jūsu bērni stāsta, ka nekad nav dzirdējuši vecākus savstarpēji rājamies.

— No mazotnes bijām ieaudzīnāti vienam otru cienīt, — saka tēvs. — Mani vecāki arī nekad nebārās savā starpā, vismaz bērni ne-dzirdēja. Ja bārās, tad sazin kur. Arī laika ne-bija rāties. Mēs mātei bijām divpadsmit bērni. Tēvs bija čakls un māte čakla, bijām pārtikuši, pabaroti, apģērbti. Rītos māte uzcēlās un tūlīt kūra krāsnī, bet tēvs pārmeta krustu, un mēs, visi bērni, ap viņu nometāties ceļos un skait-tījām pātarus. Bet tagad? Dievu neatzīst. Viens otru neieredz. Lamājas. Agrāk kārtība bija ģi-menē. Mans tēvs gadā reizes trīs — Ziemas-

svētkos, Lieldienās, Vasaras svētkos iedzēra alu. Tagad dzer dienu un nak-ti. Ja mēs ar sievu abi labprāt bijām sagājuši kopā, tad arī viens otru cie-nijām.

— Vai jūsu ģimenē bija noteicējs, un kurš tas bija?

— Es biju noteicēja, — sarunā ie-saistās māte. — Man vīramāte atļāva darīt visu, ko es pratu, bija ar to apmie-rināta. Reizēm atkal viņa stāstīja, ko un kā darīt, es klausīju, jo katrā mājā savi plāni, savas ieražas, katru darbu pa savam dara.

— Nu visas jaunības laimes stun-das ir palikušas par tālām atmiņām, spēks gājis mazumā. Dzīvesbiedrs ir kopjams, pabalstāms, līdz galdam vai līdz guļtai ejot. Vai arī šodien pa-līdz tās pašas jūtas, ar kādām mai-nījāt gredzenus?

— Kamēr spēšu, viņš vienmēr gu-lēs tūrā guļtā. Vienmēr pārmainu drē-bes. Sievai tas ir pienākums, ko altāra priekšā esmu solījusi uz mūžu.

Pāvels savās mājās Antoņinu ievē-da bez pūra. Kara laikā tas bijis nobē-dzināts, ierakts zemē. Kāds bija pama-nījies nozagt, laikam karavīri. Piedzīvo-ja viņi šo māju Aglonas pagasta Ezer-ukinos ar mantu, ar lopiem, ar saim-niecību. Ar bērniem. Tagad jau četri mazbērni.

Pāvels mūrēja krāsnis, gatavoja skapīšus, durvis, taburetes, meitai — gludināmo rullī, vērpjamo ratiņu. Māte Intai pielocīja bagātu pūru.

Bet neba mūžs izstāstāms. Indrikovu māte ceļas, ar mutautiņu noslauka vīra asarojošās acis, palīdz pārkāpt pāri sliekšnim. Atgriežas pie krāsni, ar odu dakšām mudīgi no cep-ļa mutes ceļ ārā podu pēc poda — kāposti, pa-

● Antoņina un Pāvels Indrikovi zelta kāzu dienā ar diviem no četri mazbērnu pulciņa — Edgaru un Ingūnu.

šu gatavotu grūbu biežputra, sautēti kartupeļi, smaržo plātismaize.

Pasaule visu mūžu balstījusies uz vīriņu uz-celtajām mājām, kurās no krāsni viņu sievas ceļ galdā siltu ēdianu. Bērniem pirmām kārtām. Un ceļa gājējiem.

Labas dienas jums, «Antānu» māju saimnieki!

Anna Vasilijevna un Harlampijs Ivanovičs Kolesņikovi no Silajāņu pagasta kopā aizva-dījuši piecdesmit gadus. Sievas tumšie mati sa-glausti stingrā cekulā. Vīra kuplā baltā bārda kā vēdekļi pāri spodri izmazgātajam krekam. Abiem vienādi sastrādātas un sapulētas rokas. Pat grumbiņas sejā abiem līdzīgi iegūlušas.

Gluzī patiesa liekas tautas gudrība, ka sati-cīgā ģimenē abi laulātie gadu gaitā kļūst viens otram līdzīgi. Kā viena ābola divas pusītes — saliec abas kopā un neredzi griezuma līniju. Piecdesmit gadu laikā visi negudumi nolīdzī-nājušies tiktāl, ka kādreiz sav-

starpēji sveši cilvēki tagad saprot viens otru no pusvārda, no pusskatiēna.

Anna un Harlampijs satikās pēc kara un ap-preceņās. Viņam toreiz bija jau četrdesmit, viņai par pusotru gadu desmiti mazāk. Tas bi-ja laiks, kad cilvēki, izciesto pārbaudījumu smaguma saliekti, negaidīja nekādus mīlestības brīnumus. Vajadzēja dzīvot, strādāt, gādāt par dzimtas turpināšanu.

Piedzima dēli Ivans, Petja, Saša. Anna au-dzināja bērnu, apkopa mājas un visu laiku strādāja kolhozā. Visādi darbi darīti bez izlases,

ko tikai brigadieris lika. Harlampijs jau kolhozu laikos Maltā par veterināro feldšeri izmācījās, bija viens no pirmajiem lopu dakteriem apkār-tnē. Gudrs un zinošs speciālists, dažs vie-tējais vēl tagad viņam padomu paprasa. Kājām, jāšus un braukšus, dienā un nakts tumsā visa apkārtnē krustu šķērsu izmalta.

1992. gada 29. aprīlī pagastā kā viena no pir-majām reģistrēta Kolesņikovu zemnieku saim-niecība. Divdesmit pieci hektāri — diviem sirmgalviem neparasti liela platība, lai viņi saviem spēkiem tiktu ar visiem lauku darbiem galā. Galvenais palīgs un strādātājs tagad, pro-tams, ir dēls Pjotrs. Laukos dzīvo arī mazdēls Jevģēnijs. Septembrī no dienētas atgriezies otrs mazdēls Saša. Tad darbaspēka būs gana, lai apstrādātu laukus, iekoptu jaunus tīrumus.

Pagasta ļaudis stāsta, ka vēl pirms pāris gadiem Harlampijs bez kādas tehnikas, rokām vien cirtis krūmus, plēsis saknes un nesis lauka malā, lai ielabotu kaut zemes stūrīti.

Viņš saka, atceroties pirmskara laikus, kad katrs stūrītis bijis apkopts un aparts. Kara ga-di un kolhozu laiki Silajāņu pusē daudz ko iz-mainījuši. Kādreizējo tīrumu vietās tagad tādas apses un bērzi saauguši, ka rokām tikko var apņemt. Bikovā līdz pašiem Galēniem viss tukšs. Ne māju ne cilvēku palicis. Visi uz pil-sētām aizgājuši. Bet kādreiz te kupla labība au-ga. Un kādi līni! Par tiem labu naudu varēja dabūt — desmit latus par divdesmit mārciņām.

Vai kādreiz vēl tā būs? Vai kāds iekops aiz-auģušos Silajāņu laukus? Skaidrs, ka Anna un

Harlampijam gribētos sagaidīt pozitīvu atbildi uz šiem jautājumiem. Iespējams, ka pa daļai tā jau notiek, jo savas zināšanas un pieredzi viņi nodod dēlam un mazdēlam. Pēteris un Sa-ša jau iemācījušies daudz ko tādu, kas citiem liekas nevajadzīgs un lieks. Piemēram, salmu jumtu jumšana. Kad Kolesņikovi sāka celt šķūni, kaimiņi teikuši, sak, Harlampij, tu tak vi-su naudas maku par šiferi atdosi, kamēr jum-tu tik lielam šķūnim uzliksi. Bet šis tik smējies, redzēsiet, ka ne santīmu neatdošu. Un tā no pašu audzētājiem rudzu salmiem jumtais šķūņa jumts mierīgi stāv jau četrus gadus.

Turpat pie mājām ierikota smēde, kurā dar-bojas dēls Pjotrs. Ja vajadzība ko sametināt, sametina. Ja vajadzība zirgu apkalt, apkaļ. Var arī arklus, ecēšas, citu lauksaimniecības tehniku salabot. Smēde turpat ceļa malā atro-das. Gluzī kā vecos laikos, kad pie kalēja vie-tējie zemnieki rindām brauca. Arī tagad brauc, tiesa gan vairāk uz pavasara pusi un vasarā.

Šoziem Harlampijs Ivanovičs nosvinēja savu deviņdesmito dzimšanas dienu. Piecdesmito reizi kopā ar dzīvesbiedri Annu Vasilijevnu. Nodzeltējušajās fotogrāfijās abi redzami vēl jauni un stalti. Pa kuru laiku pleci salīkuši, pa kuru laiku spēks mazumā gājis, ne apjaust, ne saprast. Un tas nemaz nav galvenais. Vis-svarīgākās ir cieņa, mīlestība un uzticēšanās, kas starp vīru un sievu saglabājās piecos gadu desmitos. Neskatoties uz grūtībām, problēmām un nedienām.

L.Kirillova

● Harlampijs un Anna Kolesņikovi drīz pēc zelta kāzu jubilejas ar dēlu Pjotru un mazdēlu Jevģēniju.

No sudraba uz zeltu

Loginovu ģimenē sudrabkāzu gadadienu jau atzīmēta pirms diviem mēnešiem. Skaļāk svinētas rožu kāzas, — toreiz, — pirms piecpadsmit gadiem. Ģimenes albumā glabājas fotozņēmumi no rajona kultūras namā notikušajām rožu kāzām, kas bija saņēmušas reizē daudzus. Anita garā krēmkrāsas kleitā ar pieskaņotas krāsas rozēm, vīrs Vladimirs un vedēji Jasmuiža un Jašas tītiņa. Šodien ar priecīgu «omīt!» Anitai klēpi ieraušas mazā Laimiņa, bet, liekas, garām aizgājušie gadi ne nieka nav atņēmuši no Anitas kundzes starojošā skaistuma, sirsniņā smaida, izturēties un ko-rektuma — īpašībām, kas tik nepieciešamas arī tiesājā darbā. Anita Logi-nova sākumā kā inspektore, bet vēlāk jau kā rajona dzimtsarakstu nodaļas vadītāja kopdzīvē ievadījusi simtiem un simtiem pāru. Tagad šo iestādi sauc citādi — Preiļu dzimtsarakstu nodaļa, Anita Loginova — tās pārvaldniece. Vīrs Vladimirs — paju sabiedrības «Preiļu SCO» kokapstrādes ceha meistars. Dēls Romāns — policijas darbinieks, meita Liāna — ģimnāziste.

ja mūsu vecāki, ar saviem bērniem centāties, cik vien iespējams, tikt galā pašī.

— Vai kopdzīvē ir bijuši grūtāki un vieglāki, vai arī — krīzes periodi?

— Grūtākais periods bija, kad bērni bija mazi, un mēs nogurām tīri fiziskā ziņā. Tagad tam visam esam jau pāri. Dēla ģimene dzīvo jau patstāvīgi. Meita gandrīz pieaugusi, un mums atkal atliek vairāk laika vienam priekš otra.

— Mēs nupat ar jums aplūkojam laulības šķiršanu bēdīgo statistiku. Savā laikā visi fakti par šķiršanu nāca arī caur dzimtsarakstu nodaļu. Vai nebija tā, ka jūs, apcerot vienu vai otru šķiršanos, gūvāt sev mācību, kā, lūk, nav jārikojas līdzīgās situācijās, lai nenokļūtu šķirtenū lomā?

— Domāju, ka daudzējādā ziņā tā arī bija. Redzēju daudz asaru to sievu acīs, kuru ģimenes izjuka. Bija cilvēki, kuri varēja turpināt dzīvot kopā, bet viņi vai nu negribēja viens otram piekāpties, vai nevarēja pārvarēt savu patmīlību un izšķirās. Es šādās reizēs sapratu, ka, lai gan tas patiešām ir grūti, pacietība ir daudzvērtīgāka nekā laulības šķiršana. Īpaši tad, kad tas atstāj iespaidu uz mazgadīgo bērnu turpmāko dzīvi.

— Vai sievietes spēkos ir ģimenes dzīvē veidot atbilstoši viņas iedomātajiem standartiem un kritērijiem?

— Jā, ir iespējams, tikai tas jā dara ļoti uzmanīgi. Ja sievietei viriēti pamācīs, tas aizskars viņa pašcienību, bet ja to pasniegs tā, ka viņš domās, ka pats to ir pateicis, ka esmu uzminējusi viņa domas, tad var panākt gribēto. Nevajag uzspiest, ka jādara šitā un tā, bet līdz rezultātam jānonāk diplomātiski.

— Var būt, ka virieši ietekmē arī sievietes?

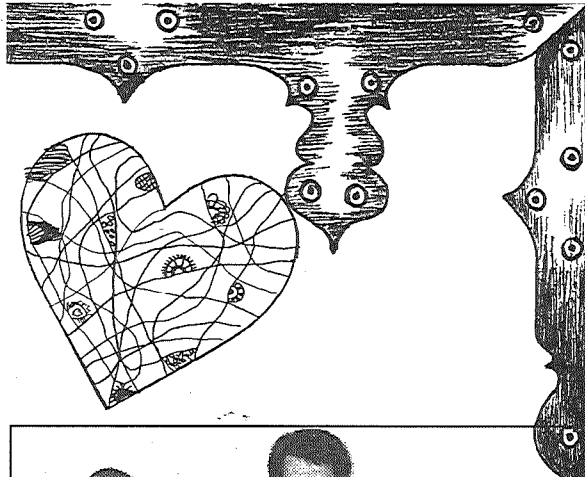
— Jā, acimredzot. Veidojot vienam otru, var saturēties kopā. Katram ir tiesības būt tādām, kāds viņš ir.

— Vai kopdzīvē ietekmē materiālie apstākļi un kā ietekmē?

— Domāju, ka nelielā mērā ietekmē. Varbūt kādreiz gribas kaut kur aizbraukt, kaut ko iegādāties mājām, uztaisīt lielu reizi remontu, un tad spiedīgi apstākļi rada nedaudz stresu, ka iedomāto nevar īstenot uzreiz, ka ir jāpaciešas.

— Vai jūs apzināti plānojat ģimeni ar diviem bērniem?

— Jā, šajā ziņā mūsu vēlēšanās piepildījās pilnīgi — vispirms dēliņš, pēc tam meitiņa. Divi bērni.

Ķlūvusi par visas ģimenes mīļo luteklīti.

Visam pa vidu Anita pamanās darboties Preiļu folkloras ansambli, Liāna — teātra pulciņā jaunrades centrā. Saņikot ģimenes svētkus — kāzu gadskārtas. Ziemassvētkos mēdz kopīgi pasēdēt pie galda. Pēc tam jaunie aiziet uz diskotēku, bet paši pārģērbjas maskās un laižas uz laukumiem pie saviem draugiem. Jāņi paiet lauku mājā pie ugunsкура kopā ar visiem radiem.

— Vai jūs šodien atkal teiktu «jā» vārdu tam pašam cilvēkam, kas visus kopdzīves gadus kāzu gadadienā jums dāvinājis neļķes?

— Jā.

● Attēlos: Anita un Vladimirs ceļa sākumā uz sudrabu, Anita un Vladimirs — līdz zeltam ejot. Ar mazmeitiņu Laimu klēpi. Aizmugurē — Liāna un Romāns ar sievu Sanitu.

Foto no ģimenes albuma un J.Silicka foto

Līdz savai kāzu dienai Anita toreizējai dzimtsarakstu nodaļas vadītāji bija palīdzējusi reģistrēt daudzus pārus, bet stājoties pašai jaunā pāra vietā, savīļojums bijis neapraķstāms.

— Pati iepazīšanās bija neparasta, — atceras Anita. — Bija 1. janvāris, bija dejas, un kāds puisis man pienāca un jautāja, vai drīkst mani noskūpstīt. Bezkauna, es viņam dusmīgi atcirtu. Puisis atgriezies savu draugu un radu pulciņā un paziņojis, ka pēc gada ar šo meiteni būšot kāzas. Tā arī notika. Par šo apņemšanos viņš man pateica tikai pēc kāzām. Kāzu diena bija samota, ar lielu salu. To sajūtu, kad vajadzēja iet pie reģistrāciju galda, nevar izstāstīt. Man likās, ka kaut kur zvana zvani. Kad vēlāk vadītāji prasīju, kur tie zvani bija, viņa teica, ka nekas nav zvanījis. Kāzas vecāki rīkoja lielas, kā tas tajos laikos bija pieņemts.

— Vai jūs iepriekš bijāt iztēlojušies, ko no kopdzīves vēlaties, kāda būs jūsu ģimene?

— Es domāju, ka katrs jaunais pāris ir izdomājis, kādu gribētu savu kopdzīvi. Tā rādās rožainā gaismā, jaunie domā, ka tikai citās ģimenēs rodas strīdi un pārpratumi, ka ar viņiem tā nebūs. Bet sākas ikdiena, piedzimst bērni, rodas domstarpības, jo katram par daudzām lietām ir savi uzskati, arī par audzināšanu. Tas ir dabiski. Bez tam mēs ar vīru esam dažādu tautību, arī tas nedaudz ietekmēja. Neteiksīm, ka bija lieli strīdi, pēc pāris dienām tos parasti bijām aizmirsuši, bet, manuprāt, bez domstarpībām neviena ģimene nav iztikusi. Cita lieta, ka abām pusēm jāmeklē un jāatrod kompromiss, jāprot piekāpties. Manam vīram ir daudz labu rakstura īpašību. Viņš bija audzis trīs brāļu pulciņā. Ciemojoties viņa vecāku mājās, man likās neparasti, ka viņi visi palīdzēja mātei, gan grīdas mazgāt, gan virtuvē, neskatoties, vai tie ir sievietes, vai vīriešu darbi. Viņš nekaultrējās, ja kāds viņu ieraudzīja darot šos darbus. Šo īpašību viņš saglabājis visu mūsu kopdzīvi, tai bija neatsverama nozīme, kad bērni bija mazi, kad viņi bija jākopj, jāved uz dārziņu, uz skolu. Kaut arī Preiļos dzīvo-

Loginovu ģimenes ligzdinais mājīgais siltums, tuviniekiem, draugiem laipni atvārtās durvis pievilk. Šajās mājās vienmēr ir ciemiņi, bērnu draugi, māšicas un brālēni, mūsu un brāļu ģimenes. Ziemas mēnešos. Vasarā Loginoviem patīk brīvo laiku pavadīt pašu lauku mājā, kur izveidots dārzs ar dažādu šķirņu augļu kociņiem, ogulājiem. Aug divi persiku kociņi, pērnajā pavasarī viens no tiem pirmo reizi maigi rozā ziedējis, pat pirmais persiks izmēģinājis, kā tas ir — nobriest ziemeļu saulē. Katram savs kociņš, skaistākais — mazulītei Laimai, kura

▼ Jurista padoms

Laulāto mantiskās tiesības

Ģimenes tiesiskās attiecības, pēc tam, kad tika atjaunots LR Civillikums, stājās spēkā 1993. gada 1. septembrī.

Latvijas Republikas 1937. gada Civillikums pilnīgi savādāk regulēja ģimenes tiesiskās attiecības, tajā skaitā arī laulāto mantiskās tiesības. Ir saglabāts princips, ka katrs laulātais patur mantu, kas piederējusi viņam pirms laulības, tāpat arī to mantu, ko viņš iegūst laulības laikā (91. pants).

Visa, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet par abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīgā manta; šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās.

Katra laulātā atsevišķā manta ir:

- 1) manta, kas laulātajam piederēja pirms laulības vai ko laulātie figumā noteikuši par atsevišķu mantu,
- 2) priekšmeti, kas noder tikai viena laulātā personīgai lietošanai vai vajadzīgi viņa patstāvīgajā darbā,
- 3) manta, ko viens laulātais ieguvis bez atdizības laulības laikā,
- 4) laulātā atsevišķas mantas ienākumi, kas nav nodoti ģimenes un kopīgas mājāsaimniecības vajadzībām.

Tas, kas nekustamais īpašums ir viena laulātā atsevišķa manta, ierakstāms Zemesgrāmatā.

Savas mantiskās tiesības laulātie var nodibināt, pārgrozīt un izbeigt ar laulības figumiem kā pirms došanās laulībā, tā arī laulības laikā. Laulības figumā tā slēdzēji var laulāto likumisko mantisko attiecību vietā noteikt visas laulāto mantas šķirtību vai kopību.

Ja laulības figumā noteikta visas laulāto mantas šķirtība, katrs laulātais ne vien patur viņam pirms laulībām piederējušo mantu, bet arī laulības laikā var to patstāvīgi iegūt, lietot un ar to rīkoties neatkarīgi no otra laulātā.

Ja laulības figumā noteikta laulāto mantas kopība, viņiem pirms laulībām piederējusi, kā arī laulības laikā iegūta manta, izņemot atsevišķo (125. pants), ir apvienota vienā kopīgā nedalāmā masā, kura laulības laikā nepieder nevienam laulātajam atsevišķā daļā.

Laulības figumā, nosakot laulāto mantas kopību, laulātie vienojas par to, kurš no viņiem būs mantas kopības valdītājs (vīrs, sieva, abi kopā). Ja mantas kopības valdītājs ir viens no laulātajiem, viņš ar Civillikuma 128. pantā paredzētajiem aprobežojumiem bez norēķina lieto un ar to rīkojas savā vārdā, un viņam ir pienākums segt ģimenes

un kopīgās mājāsaimniecības izdevumus.

Ja laulātajam, kura valdījumā atrodas mantas kopība, slimības vai prombūtnes dēļ nav iespējams noslēgt darījumu, kas attiecas uz kopīgā masā ietilpstošu mantu, vai nest tiesā uz šo mantu attiecošos lietu, otrs laulātais var aizvietot viņu, ja vilcināšanās ir bīstama.

Ja laulātais, kura valdījumā atrodas mantas kopība, atzīst, ka otra laulātā noslēgtais darījums kā tē tās mantas interesēm, kas ietilpst mantas kopībā, viņš var viena gada laikā no dienas, kad par to uzzinājis, to apstiprināt. Šādā gadījumā viņam jāpierāda, ka otram laulātajam nav bijis minētā pamata viņu aizvietot.

Mantas kopībā ietilpstošā nekustamā īpašuma atsavināšanai, iekļāšanai vai apgrūtināšanai ar lietu tiesībām, ko izdara viens laulātais, jebkurā gadījumā vajadzīga otra laulātā piekrišana. Tas ir svarīgi, kad viens no laulātajiem dod garantiju vai iekļā kopīpašumu bankā vai citā iestādē. Ja tas izdarīts bez otra laulātā piekrišanas, var saistīt lūgt atzīt kālas figumu par spēkā neesošu.

Otra laulātā piekrišana vajadzīga arī mantas kopībā ietilpstošās nekustamās mantas dāvināšanai, ja šāds dāvinājums pārsniedz parasto nelielo dāvanu apmēru (tie ir piecdesmit lat).

Laulātais atbild tikai ar savu atsevišķu mantu:

- 1) par saistībām, ko viņš noslēdzis uz sava rēķina vai bez otra laulātā piekrišanas,
- 2) par saistībām, ko viņš noslēdzis, aizskarot otram laulātajam piešķirtās tiesības uz mantas kopībā ietilpstošās mantas valdījumu.

Ja viens no laulātajiem mirst, pārdzīvojušais laulātais paliek personīgi atbildīgs par visiem mantas kopībā ietilpstošās mantas parādiem neatkarīgi no mirušā laulātā mantnieku atbildības — uz vispārēja pamata. Pārdzīvojušais laulātais var aprobežot savu atbildību par minētās mantas parādiem ar to, ko viņš iegūvis no mirušā laulātā kā mantojumu, ievērojot noteikumus par mantojuma pieņemšanu ar inventāra tiesībām.

Lai izbeigtu mantas strīdus laulības šķiršanā, izdevīgāk un drošāk nokārtot laulāto līgumiskās mantiskās attiecības uzreiz pēc laulību noslēgšanas vai vēlāk. Ar laulības līgumiem noteiktās laulāto mantiskās attiecības, ciktāl tām jābūt spēkā pret trešajām personām, kā arī citas likumā norādītās ziņas ierakstāmas laulāto mantisko attiecību reģistrā. Līdz šim laulāto mantiskās attiecības apstiprināja zvērinātā notārs.

Zvērinātās advokātes Liliņas Kalniņas materiālu publicēšanai sagatavoja L.Kirilova

..kāzas būs grandiozas, kādas vēl šajā pasaulē nav bijušas..

Sākums 4. lpp.

♥ Man liekas, ka kāzas ir tāda diezgan nogurdinoša padarišana (es domāju — jaunajam pārim). Lai nu kā, bet savas kāzas es vēlētos nosvinēt lielā draugu un radu lokā. Saņikotu tādas kāzas, ka pēc tam būtu bankrots. Savā kāzu rītā es tā riktīgi izraudātos, lai visa dzīve ir jautra un satīcīga. Es precētu viriēti, kuru es patiesi mīlētu, neraugoties uz dažām viņa vājībām. Vienīgā prasība, ko es no viņa vēlētos, būtu uzticība.

Laine

♥ Esmu Jehovas liecinieks, tāpēc kāzas noteikti būs tādas, kas nebūs pretrunā ar Bībeles principiem. Tajās nebūs mīčošanas, dažnedažādu tostu utt., — tradīciju, kuru izcelsme meklējama pagāniskajās ieražās. Sākumā kristiešu draudzes veicajais teiktu uz Bībeles balstītu runu par Dievu kā Laulību Autoru. Tad sekos apsveikumi, arī dāvanas, pasēdēšana pie svētku galda. Pavisam noteikti nebūs pārdzērušos viesu vai tamlīdzīgu lietu, kas bieži vien novērojamas citu cilvēku kāzās. Cilvēks, ar kuru precēšos, būs tādas pašas reliģiskās piederības kā es. Pie tam, gan es,

gan viņa centīsies īstenot dzīvē Bībeles principus: «Vīrs ir sievas galva, tāpat kā Kristus ir draudzes galva.» Tas nenozīmē, ka es būšu despots, vienkārti dzīvē tiks pielietots vadības princips, kurš var nest labumu gan sievai, gan vīram. Savukārt sieva mīlē vīru un bērnu, būs prātīga, krietna, laba namamāte, paklausīs savam vīram, lai Dieva vārds netiktu zaimots. Bez tam, protams, kristiešu ģimenei sevi ir jācensē attīstīt gara augļus: mīlestību, prieku, mieru, pacietību, laipnību, labprātību, uzticamību, lēnprātību, atturību. Jāpiezīmē, ka visā pasaulē cilvēki, dzīvodami pēc Bībeles principiem, ir bijuši laimīgi.

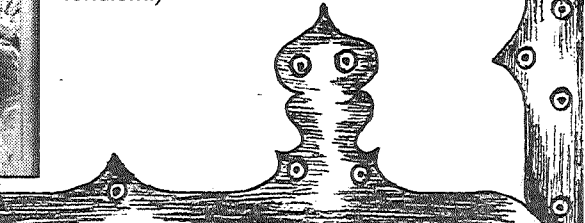
Jānis

♥ Es vēlētos, lai manas kāzas nav tā ārišķība, kas lielākoties sastopama mūsdienu sabiedrībā, bet gan lai tas notikums, ko varētu atcerēties ar patīkamām emocijām. Kāzu ceremonijas kā tādas es vispār neatzīstu. Es vēlētos, lai manas kāzas ir neparastas — kādā eksotiskā zemē vai uz jahtas. Neapšaubīšu, ka tas ir diezgan nereaļi, bet vēlēties nav liegts.

Turpinājums 6. lappusē

● 30. gadu pastkarte. (Izmantota no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja fondiem.)

«Sestdien māte pūru lika...»

...es stāvēju raudādama», šādas rindas atrodamas kādā no senajiem latviešu kāzu dziesmām, un vēl šodien vecākas sievas tās dzied kāzu godos. Cik vēra ņemams bija pūra lielums precību lietās, mums stāsta gan tautas dziesmas, gan nostāsti, pasakas, gan latviešu rakstnieku R. Blaumaņa, J. Jaunsudrabiņa, A. Briģaderes un citu autoru darbi. Bet gadījās arī tā, ka saime liela, zemes maz, tēvs un māte, meitas izprecinot, neko vairāk par pašas tikumu līdzī nevarēja iedot.

Par pūru sarunājāties Galēnu pagasta Griboļvā Sēbrīņu mājās, kurās nu jau trešās paaudzes meita tautās izlaižama. Pati lielākā rokdarbiece un pūru darinātāja šajās mājās — vecmāmiņa Virģiņa Stīveniece.

— Rokdarbus sāku strādāt ļoti agri, jau septiņu gadu vecumā tamborēju, — atceras sirmgalve. — No pakalu dzijas visi pirkti kļuva jēli. Mēs bijām liela ģimene, desmit bērni tēvam, zemes maz. Nebija, no kā sev pūru taisīt. Es ar rokdarbiem piepelnījos, tamborēju divējiem, palaģiem, spilvendrānām špices. Draudzējos ar vienu puisi, sarunājām un devāmies meklēt darbu uz Rīgu, lai varētu ko nopelnīt. Iekārtojāties darbā finiera fabrikā. Pēc laiciņa kļuvi un vienkārši baznīcā salaulājāties. Pēc trim gadiem atgriezāties laukos.

Kad Stīvenieku ģimenē piedzima divi bērni, māte meitai Olga jau no mazām dienām gatavoja pūru, kā arī iemācīja aust, adīt, tamborēt, izšūt. Segas, galdauti, dvieļi, cimdi, zeķes skapjos gūlās kaudzēm, un krāsās bagātīgi uziedēja kāzu vakarā, kad pēc tradīcijas Olga apdāvināja sava vīra radus.

— Manu pūru — skapi, gultu un citas mantas aizveda uz vīra mājām pēc tam, bet uz kāzām līdzī bija paņēmts tas, kas paredzēts dāvināšanai, — stāsta Olga. — Virāmtei — austa sega. Cimodus izdāļīju kādus četrdesmit pārus. Tantēm, virabrālīm, radiem un visiem citiem, kā prasa tradīcija, — kas no mašīnas izcēla, kas rītā grīdu izslaucīja, kas otrā dienā uz pirmo deju uzlūdzta, muzikantiem, aluspūsiem, pūra vedējiem. Bija arī jostīnas, ko dāļīju un līku, kur gāju — uz alus mucas, kambarī un citur. Rītā kāzu brokastu galdus aplkāju ar pašas austiem galdautiem. Saimniecēm devu priekšautus, vīra māsām — šalles, tās gan bija pirktas.

Dzīve iegrozījās tā, ka Olga ar vīru Antonu atgriezās sievastēva mājās. Bet uz neilgu laiku bija iztukšoti skapji un lādes. Piedzima di-

vas meitas, un pūra likšana sākās no jauna. Nu Galēnu pusē izslavēta rokdarbiece ir Sēbrīņu jaunākā atvase — Sandra. Gan mātes, gan vecmātes pamācīta un pamudināta, gan mājūribas stundās Sīļukalna pamatskolā uzslavēta par ļoti rūpīgo, smalko un precīzo darbu, Sandra tamborēšanai, adīšanai, šūšanai savā dzīvē atvēlējuši lielu daļu laika. Gan pamatskolas un vidusskolas gados, gan tagad, kad viņa studē psiholoģiju Rēzeknes Pedagoģiskajā augstskolā un reizē neklātienē mācās Rīgas Katehētikas institūtā, dzied augstskolas kori un vienas Rēzeknes baznīcas kori.

— Ar Sandru bija tā, — atceras viņas māmiņa, — ka es pat pārstāju mainīt vilnu pret dziju, jo redzēju, ka Sandra uzņēmusies pārāk lielu slodzi — mācības un rokdarbus līdz pat vēlīnai nakts stundai. Viņa bija tik nelaimīga bez dzijas, ka nācās vien piekļāties. Sandra paspēj visu.

Kaut kur jau pašlaik ir tā istaba, kur tuvākā vai tālākā nākotnē kāzu vakarā iemirdzēsies Sandras pašas darinātā pūra gabali. Pašlaik tās ir cimdu kaudzes mātes skapī, tamborētu sedziņu, galdautiņu krājumā. Ļoti daudz Sandra darinājusi sev tērpus. Ja padomā kāds sarkojums, Sandra meklē dziju un adatas, un, lūk, jauns džemperītis vai jaciņa jau tapuši. Tajā pašā laikā viņa nav no tām, kas ar rokdarbu vienuļi sēdētu kaktiņā. Ar draugiem paceļots pa Latgali — ar laivām izbraukta Maļtas upe. Palūkojusies pasaulē — pērn uz jauno gadu viņa atradās Parīzē. Sandra iesaistās pašmāju notikumos — pērnvasar Galēnos pievienojās svētcēlnieku pulciņam un kājām aizgāja uz Aglonu. Bet daļa no viņas pūra bija skatāma pagastu dienu izstādē Preiļos pagājušā gada 18. novembrī un Preiļu dienās Rīgā latviešu biedrības namā šogad.

Reizē iegūtas arī autovadītājas tiesības. Istabas stūrī vēl jo nenogurusi adatas rīrbina vecmāmiņa, — mazmazdēlam, Sandras izprecētās māsas dēlam.

«Jā, brālī, sētā,
Nes vēsti mātei:
Pietrūka tautas,
Atlika veltes.»

Attēlos:
● rokdarbnieces tikums nodots meitai, Olga Sēbrīņa pārcīlā meitas pūru.

J. Silicka foto

● Sandra atpūtas brīdī.
Foto no ģimenes albuma

...kāzas būs grandiozas, kādas vēl šajā pasaulē nav bijušas..

Sākums 4. un 5. lpp.

Lai iepazītu cilvēku un saprastu, kādas tieši īpašības tu vēlies viņā saskatīt, ir kādu laiku jādzīvo kopā. Es uzskatu, ka mūsu sabiedrībā ir jāpārkāpj tā barjera cilvēku domāšanā, ka tā vienkārši dzīvot kopā bez precēšanās ir nepieklājīgi, nepieņemami. Rietumeiropas valstīs tā ir normāla parādība, ka cilvēki viens otru iepazīst, kādu laiku kopā dzīvo. Man galvenais ir tas, lai šis cilvēks ir mērķtiecīgs, ar labu humora izjūtu, uzmanīgs, bet nav sīkumains un nekādā gadījumā — egoists. Pietiek mūsu dzīvē egoisma, ko sastopam ārpus savas mājas sienām, tādēļ vajag izdarīt pareizo izvēli.

● Par savām kāzām vēl neesmu domājis, bet es ceru — šis laiks ātri neatnāks, jo vēl gribas iegūt augstāko izglītību un labi izklaidēties. Savā dzīvē vēl isti neesmu iemēlējis un ceru — tuvākā laikā šis «slimības» man nebūs. Pirms kāzām jāatrod cilvēks, kurš man ļoti patīktu. Tāda vēl nav. Man patīk daudzas meitenes, bet tādas, ar kuru es varētu dzīvot visu mūžu, vēl nav. Ja pēc kādiem desmit gadiem es satikšu Viņu, tad kāzas būs grandiozas, kādu vēl šajā pasaulē nav bijis, jo manai meitenei jābūt vizmaz ar pāris miljardiem dolāru. Tikai nepadomājies, ka es jokojū. Tas varbūt izskatās pēc bērnu domām, bet tas ir taisnība. Jūs pateiksiet: — kam tu vajadzīgs, tāds nabaga čālis? Es atbildēšu — es kļūšu bagāts. Neticat? Redzēsīm!

X

● Mīlestība man daudz ko nozīmē. Es nedomāju, ka varēšu apprecēties naudas dēļ. Viss liekas tik niecīgs, kad blakus stāv mīlestība. Precēties es domāju, kad man būs apmēram 25 gadi. Jo līdz tam laikam es jau stabili stāvēšanu uz savām kājām un varēšu uzturēt sievu un bērnus.

Antoha

● Esmu dzirdējis dažādus viedokļus. Vieni saka, ka ir jāpārdod pēdējais krekls, bet jāaicina visi radi un draugi, citi uzskata, ka kāzām jābūt tādām, lai kopdzīve nebūtu jāsāk galīgi bez graša. Es pieredu pie otrajiem, taču arī uzskatu, ka kāzās ir jālūdz visi radi un draugi. Kā es to domāju apvienot? Vienkārši — precēšos tikai tad, kad būšu gana bagāts. Kāzas rīkošu pēc manu vecāku scenārija — uz abiem galiem un nedēļu ilgās. Vispirms līgavas galā, tad tā atvadās no savām tēva mājām, tad līgavaiņa galā, kur pēcāk abi dzīvos. Un tad atkāzas abos galos, jo, kad temps ir uzņemts, tad nevar tik ātri apstāties svinēt.

● Ceru, ka kāzas man būs nelielas, jo pati nezinu, kāda man būs laulības dzīve. Dažreiz man liekas, ka tagad nav tāda jaunieša, kurš nelietotu alkoholu un nesmēķētu, ja ir, tad tos var saskatīt uz rokas pirkstiem. Protams, kāzas ir paši skaistākie svētki cilvēka dzīvē, bet kas ir pēc tam? Strīdi, lamāšanās, vienam otra neieredzēšana, nesaprašanās, domstarpības dažādos jautājumos. Manas kāzas, ja, protams, būs, tad tikai — tuvu radu un draugu pulkā. Es laulātos baznīcā, kurā esmu krustīta. Mīlāsts būtu manas vecmāmiņas mājās, kur spēru savus pirmos soliņus. Es izdomātu kaut ko īpatnēju, piemēram, manu pļivuru nestu divas mazas meitenītes, gērbusās tautu tēpos, bet manam nākamajam vīram, kad atbrauktu pēc manis, vajadzētu man uzvilkt baltās kurpes, uzlikt pļivuru, pasniegt lielu pušķi ar tumši sarkanām rozēm. Pēc kāzu ceremonijas aizbrauktu pie mazas upītes, tajā mēs iemestu no margrētiņām sapītu vainadziņu, lai mēs būtu tik dzirdi kā šīs skaidrās upes ūdens.

Labā zīme

Vienu no jaunākajām Aglonas pagasta ģimenēm — Intu un Antonu Gžibovskus, kas gredzeniem mījušies pērnās vasaras 31. augustā, uz brīdi atraujam no ļoti patīkamas nodarbošanās — svinīga, gara galdā klāšanas un kārtīšanas par godu Intas vecmāmiņas Teklas Samušašas 80. jubilejai.

— Vai pēc kopīgi nodzīvotā pusgada šodien jūs viens uz otru raugāties joprojām tādam acim kā līdz kāzām?

Inta: — Pārmaiņas ir, bet uz labo pusi. Jūtos vēl laimīgāka, nekā tad, kad precējies. Es Antonu sāku labāk pazīt, labāk saprast. Arī viņš mani.

Antons: — Tagad ir savādāk, ir radusies atbildība vienam par otru.

— Kādas labākas īpašības esat atklājis sievā?

Antons: — Māigumu. Saprašanu. Izpalīdzību.

— Vai šādas īpašības no sievas arī gaidījāt?

— Jā, noteikti.

— Un jūs, Inta, ko labu atklājāt vīra raksturā?

— Viņš nekad nedusmojas, viņu nevar sadusmot. Vīrs ir ļoti strādīgs, ar lielu atbildības sajūtu. Mācos Daugavpils Pedagoģiskajā institūtā sākumskolas fakultātē, reizē arī strādāju, tāpēc man viņa palīdzība ir ļoti nepieciešama.

— Vai kopdzīve parādījusies arī no sliktās puses?

Antons: — Nē, nav.

Inta: — Nē, tikai dažādas sadzīves lietas — remontī. Mums jau nav laika — ne strīdēties, ne ķildas meklēt.

— Jūs teicāt, ka šī ir mammas māja, bet

paši dzīvojat dzīvoklī. Vai ir kāda priekšrocība, jaunai ģimenei dzīvojot atsevišķi no vecākiem?

— Labāk pie vieniem un otriem vecākiem iebraukt kā gaidītiem ciemiņiem, palīdzēt viņiem dažādos darbos.

— Kā jūs atceraties savas kāzas — kā nogurdinošu, iespaidīgu pārbagātu dienu, vai arī ļāvāties pacīlātības vilnim, lai jūs nes?

Inta: — Jāatzīstas, ka labāk patika otrā diena, kad visi aizbraucām pie ezera.

Antons: —

Visvairāk palicis atmiņā laulību brīdis Rudzātu baznīcā. Tas svinīgums, un tas, ka tajā brīdī sapratu, cik ļoti nopietns ir tas solījums, ko do-

— No kā kāzu dienā vairāk saņēmat atbalstu — no vecākiem, no vedējiem?

— Gan no

vieniem, gan otriem. Starp citu, tieši to dien mūsu vedējiem Inārai un Jānim Gžibovskiem bija cerīnu kāzas — pirmo piecu kopdzīves gadu atcere.

— Cik kuplu saimīti plānojat?

— Kā Dieviņš dos...

● Attēlā: Antonu un Inta savā baltajā dienā. Starp citu, Rudzātu draudzes prāvests P. Onckulis viņiem to dien dāvājis neparastu dāvanu — kucēnu, kas kopā ar otru bijis nomests pie baznīcas. Pašlaik — spīrgī rejošs, augošs, spēcīgs jaunulis. Antonu domā, ka tā ir laba zīme.

Foto no ģimenes albuma

Pirms saldā medusmēneša

Romantiskais medusmēneša vārds esot cēlies hana Atila laikos 4., 5. gadsimtā kādā siltzemē, kurā bijusi tradīcija līgavas sagūstīt, nevis bīdināt. Līgavainis noslēpis meiteni kādā vietā, kur nevarēja atrast viņas ģimene. Tur jaunie pavadīja trīsdesmit dienas, veldzēdamies ar medaļu, ar dzērienu, kurš gatavots no medus. Pēc tam viņi parādījās atklātībā, un sabiedrībai vajadzēja konstatēt jaunās ģimenes tapšanas faktu.

Šodien par medusmēnesi dēvē laiku pēc kāzām, kuru jaunais pāris cenšas pavadīt viens ar otru. Lai medusmēneša saldme netiktu kādas pavisam rūgtas darvas karotes, ir lietderīgi jau līdz kāzām zināt vienu par otru visu — arī par veselību.

Kā informēja Preiļu slimnīcas direktora vietniece Gita Džeriņa, ar Veselības aizsardzības departamenta rīkojumu noteikts, ka pirms stāšanās laulībā gan puisim, gan meitenei jāiziet medicīniskā apskate. Vispirms jaunajam pārim jāgriežas pirmsārstu kabinetā (Preiļu poliklīnikā — 105. kabinets), kurā var saņemt norikojumu un informāciju, kuri ārsti jāapmeklē.

Veselība jāpārbauda pie dermatologa, terapeita, ginekologa, psihiatra, narkologa, jāiziet fluorogrāfiskā apskate, jānodod asins analīze un specifiskā asins analīze, kā arī jānoteic asins grupa un rēzus faktors tiem, kam tas vēl nav noteikts.

Visas apskates izmaksā divi lati (vienam), ieteicamākā diena — trešdiena, kad var ne tikai apmeklēt visus ārstus, bet arī saņemt ārstu kontroles komisijas izsniegtu gala rezultātu.

Kā atzina Gita Džeriņa, kopumā jauniešu veselības stāvoklis ir neapmierinošs. 1996. gadā pirmslaulību medicīnisko apskati izgājuši

196 jaunieši, atklātas 22 patoloģijas. No 26 šogad pārbaudītajiem līgavaiņiem un līgavaiņiem — viena patoloģija. Attiecīgie speciālisti ieteic ārstēšanos, izraksta zāles.

Visbiežāk tiek atklāti gastrīti, sirdskaites, radikulīti. Īsta mīlestība nerēķinās ne ar ko, visi pāri apprecas, tomēr ārstu viedoklis ir tāds, ka diezin vai pareizi teikt jāvārdus cilvēkam, kura izmeklēšanas lapā parādās ieraksts «oligofrēnija» (debilitāte), vai arī tiek atklāts, ka viņš ir slims ar kādu no venēriskajām slimībām. Šādu gadījumu, kad alkoholiķi vecāki jau parūpējušies par nepilnvērtīgiem gēniem saviem bērniem, kuri tagad dibina paši savas ģimenes, esot pietiekoši daudz.

Taču citi pāri ierodoties uz pirmskāzu veselības pārbaudi — jau kā vairāk vai mazāk laimīgi topošie tēti un māmiņas.

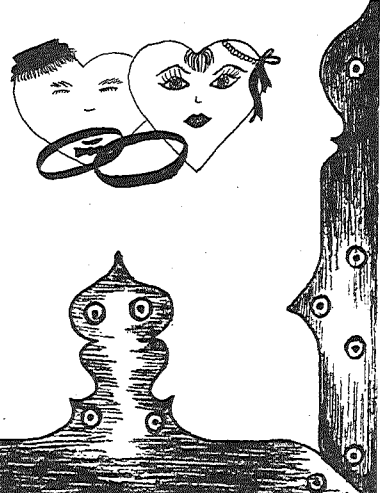
Daži dati par Latvijas sievietes veselības stāvokli

Daudzas sievietes Latvijā nevar dzemdēt sabojātas veselības dēļ. Katrai piektajai sievietei bijis aborts līdz 30 gadu vecumam. Katra divpadsmitā sieviete savas dzīves laikā saslimst ar krūts vēzi, mirstība no tā palielinājusies par 20 procentiem.

Latvijā katru gadu nedzīvi dzimst ap 200 bērnu, vecāki atsakās no zīdaiņiem bērna slimības dēļ, naudas trūkuma dēļ vai tādēļ, ka bērns piedzimis negribēts. Valsts aprūpē zīdaiņu namos nonāk arvien lielāks skaits jaundzimušo, bet viena bāreņa aprūpei valsts spēj izdalīt mazāk kā pusotru latu dienā.

Iedzīvotāju dabiskais pieaugums ir — 6,9, tas ir, par 40 procentiem mazāk, lai notiktu vienkārša paaudzū nomaiņa. Uz 1000 dzemdībām 1995. gadā Latvijā bija 1206 aborti.

PURA LADE piepildīja Livija Rancāne, Lidija Kirillova, Silvijas Berezovskas un Danas Voronkinas zīmējumi

POLICIJAS ZIŅAS

(17. - 23. marts)

Ceļu satiksmes negadījumi

20. martā livānos automašīnas Mercedes-Benz priekšā ceļu šķērsoja velosipēdists E.Vindulis, kurš fika notriekts. Cietušais nomira brauciena laikā uz Livānu slimnīcu.

21. martā Preiļos uz Rīgas ielas notika sadursme starp VAZ-2101 un Jēkabpils autobusu parka autobusu LAZ. Bojāti abi transporta līdzekļi, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

21. martā uz ceļa Rīga-Daugavpils 172. kilometrā no automašīnas MAZ kabīnes izkrita un miesas bojājumus guva Daugavpils iedzīvotājs Lazdāns. Cietušais bija alkohola reibumā un fika nogādāts Livānu slimnīcā.

Kādu apzog, kādu piekauj

17. martā ap pulksten 6.10 Riebiņos uz Skolas ielas atrasts 1974. gadā dzimušā G.Šarigina liķis bez vardarbīgas nāves pazīmēm. Materiāli atrodas ekspertīzē.

18. martā Preiļu pagasta Badelkā izgriezta kādam P. piederošās piecas priedes.

18. martā Upmalas pagasta iedzīvotāju K. pie Preiļu baznīcas piekāvā divi nepazīstami vīrieši un atņēma rokassomiņu, kurā atradās vadītāja apliecība un desmit lati. Notiek izmeklēšana.

21. martā no Aglonas vidusskolas gaitēņa pazuda l. piederošais velosipēds. Notiek izmeklēšana.

22. martā no Preiļu iedzīvotāja J. automašīnas, kura atradās garāžā, bagāžas nodalījuma pazuda motorzāģis «Jonso-red». Notiek izmeklēšana.

Ugunsgrēki

23. martā Aglonas pagasta Lielajos Bernānos nodega neapdzīvota māja. Cēlonis tiek noskaidrots.

23. martā Pelēchos angāram, kurā ierīkots gateris, neuzmanīgas apkurināšanas rezultātā izdega jumts.

Pārkāpumi tirdzniecībā

18. martā I.Kūkusiņa Upmalā nelikumīgi tirgojās ar alkoholu. Sastādīts administratīvais protokols. Nelikumīgi ar alkoholu tirgojās arī M.Pudāne Upmalas pa-

gasta Vepros. Sastādīts administratīvais protokols.

20. martā individuālā uzņēmuma «Agate» veikala noliktavā izņemtas 126 paciņas cigarešu «Prima» bez marķējuma. Ar izmeklēšanu nodarbojas ekonomiskā policija.

20. martā individuālā uzņēmuma «Pie Jura» veikala Preiļos, Rēzeknes ielā atrasti pārtikas produkti, kuriem beidzies realizācijas termiņš. Sastādīts administratīvais protokols.

20. martā veikala «Eva» konstatēti pārtikas produkti, kuriem beidzies realizācijas termiņš. Sastādīts administratīvais protokols.

20. marta Livānos individuālajā uzņēmumā «Vairumtirdzniecība» fika realizēti pārtikas produkti bez attiecīgajiem dokumentiem. Lietu izskata ekonomiskā policija.

Skandāli

17. martā V.Opolais Sijukalna pagastā, būdams alkohola reibumā, izdarīja huligāniskas darbības iecirkņa inspektora dzīvoklī. Vainīgais tika aizturēts un viņam sastādīts administratīvais protokols.

17. martā Ē.Kasickis Pelēchu pagasta Ārdavā izdarīja huligāniskas darbības pret savu bijušo sievu. Sastādīts administratīvais protokols.

17. martā livānietis J.Kurčins alkohola reibumā mājās sarīkoja ģimenes skandālu. Oficiāli brīdināts.

18. martā V.Mičulišs alkohola reibumā savās mājās Galēnu pagasta Indānos sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

18. martā P.Klindzāns Aizkalnē izdarīja huligāniskas darbības pret kādu K. Sastādīts administratīvais protokols.

21. martā S.Vulāne Stabulnieku pagasta Trokšos sarīkoja skandālu ar savu vīramāti. Oficiāli brīdināta.

21. martā Aglonas pagasta Jaunaglonā J.Pavlovičam radās konflikts ar Daugavpils iedzīvotāju M.Molotovu, kurš bija ieradies ciemos. Sastādīts administratīvais protokols.

23. martā A.Ticons atpūtas kompleksā «Malibū» izdarīja huligāniskas darbības pret 35. zemessardzes bataljona darbiniekiem. Materiāls vēl tiek izskatīts.

23. martā Rušonas pagasta Liepniekos L.Vojeckis sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

Sludinājumi un reklāma 22305

Pārdod
Opel Ascona 1983.g. 1,6 l. Tāl. 42695;
Ford Scorpio, 1988.g. Tel. 23300;
VAZ-21011 un GAZ-69 A tentu. Tāl. 24362;
steidzami mikroautobusu VW Caravelle, 1,6 D, 8+1 vietas, 1985.g., \$ 2500 un \$ 900 kredītā. Tel. 42555;
motocikli IŽ-Planeta-4K ar blakusvāģi. Tel. 22123;
mopēdu «Stella», Ls 65. Tel. 22962;
motoru UD-26 Saunas pagasta Lāciniekos. R.Pastars;
MTZ piekabi 2 PTS-4. Tāl. 15384;
MTZ-50 dzinēju. Tāl. 50359;
mucu ZŽV-1,8, VAZ-2101 rezerves daļām, sienu. Tāl. 55737;
pašizgāzēju ZIL-555. Tāl. 21838;
arklus, kultivatorus, elektriskos ganus. Tāl. 23992 dienā, 22497 vakarā;
1-istabu dzīvokli Slokā. Tāl. 15402;
dzīvokli Rožupē. Zvanīt 58522 no 9.00 līdz 14.00
privatizētu trīsistabu dzīvokli Pelēchos. Tel. 55774;
maina vai izīrē 3-istabu dzīvokli Preiļos. Tāl. 23567, 23050;
māju ezera tuvumā Rušonas pagastā. Tāl. 21370;

māju laukos vai maina. Tāl. 21370;
saliekamu vasaras mājiņu. Tāl. 22259 pēc 17.00;
lēti krāsaino televizoru, binokli 15 x 50. Tāl. 23872;
klavieres. Tāl. 23707;
sekciju «Laima», ledusskapi «Snaige-117-2». Tāl. 24145;
jaunus ledusskapjus, saldētavas, garantija 1 gads. Tāl. 21268;
linu kalti. Tāl. 21992 pēc 18;
graudu uzglabāšanas torņus. Tel. 52477;
zāles un sakņu smalcinātāju Rudzātu pag. «Steķos». J.Grīgs;
braukšanai apmācītu jaunzīrgu. Tāl. 37452;
kartupeļus: lopbarības - 2,5 sant/kg, sēklas, pārtikas - 4 sant/kg. Zvanīt 10544, 10527, 23641;
sēklas kartupeļus. Tel. 41152;
āboliņu Sutru pag. Barišos. A.Šlujevs;
govī. Tāl. 14121;
labu piena govī. Tāl. 10532;
laikas kucēnus. Tāl. 22724;
veikalā «Vabolite» kviešu klijas, lopbarības miltus. Tāl. 15537;
vasaras kviešus 'Dragon' 100 Ls/t Preiļu pagasta «Soldsros». Šnepsts;

graudus. Tel. 35310;
sienu. Tāl. 17737;
sienu. Tāl. 15383;
mežu, 3,8 ha, ir zemesgrāmatā, pie Livāniem, labs ceļš. Tāl. 8-252-32513 vai 44557.
Pērk
VAZ visus modeļus no 80-91. g. Tāl. Rīgā 9358042, 7102686, 7673840;
pašizgāzēja ZIL-130 vienasīgo piekabi un UAZ-542 darba kārtībā. Zvanīt 8-252-31379 vakaros;
cirsma, mežu. Tāl. 252-31317 darba laikā, 252-36262 vakaros;
gaļu. Tāl. 21898;
gaļu. Tāl. 22807;
gaļu. Savi kāvēji. Tāl. 24474;
Maina
2-istabu dzīvokli ar ērtībām pret 2 vienistabu, visi Preiļos. Tāl. 21057;
remontējamu buldozeru DT-75 pret T-40 A. Zvanīt 43023 vakaros.
Izīrē
saimniecību, ir 28 ha zemes un 5 ha meža, ir mantošanas tiesībām Aizkalnes pagasta «Pēteros». Ročāns;
pusi mājas Preiļos, Aglonas ielā 14 (var veikalam). Tāl. 24145.
Irē
vai pērk māju vai dzīvokli Preiļos. Tel. 23182.

Piedāvājam augstas kvalitātes Zviedrijā ražotu papīru kopētājiem, printeriem u.c.: «Data Copy» 80 gr. A4 — Ls 2,35, «Copy Seven» 80 gr. A4 — Ls 2,25 (arī ar pārskaitījumu). Pieņemam pasūtījumus veikalā «Salanga» vai pa tālr. 21258 no 31. marta līdz 9. aprīlim.

...Tajās lapās, ko mūžības vēji nu šķirsta, paliek cilvēka mūžs.
Izsakām līdzjūtību Ludvigam Vilcānam sakarā ar BRĀĻA nāvi.
Uzņēmuma «Atvars» kolektīvs

Lēni izdeg dzīves svece, Paliek mājā kaktiņš kluss, Mūža miegā aizmigusi, Dieva mierā māte dus.
Kad skumjām kaisīts ceļš ved pie MĀTES kapa, esam kopā ar Birutu.
Preiļu pagasta darbinieki

Ar bērniem, mazbērniem un padarītiem darbiem Tu paliec šai saulē un mūžībā.
Esam kopā ar tevi, Guntar, no VECMĀMIŅAS uz mūžu atvadoties.
Klasesbiedri un audzinātāja

Mātes aiziešana ilgi sāpēs, Līdz sadzīs gaišās atmiņās.
Izsakām dziļu līdzjūtību Aleksandrai sakarā ar MĀTES nāvi.
Ansamblis «Mūderniki»

Pār tavu dzīvi mūža vakars klājies, Miers auklēs rokas, darbā gurušās.
P.Zimītis
Skumju brīdi esam kopā ar Astrīdu Nikitovu, MĀMUĻU kapu kalnā pavadot.
Livānu 1. vidusskolas kolektīvs

Izsakām līdzjūtību Astrīdai un Igoram Nikitoviem, MĀTI un VECMĀMIŅU zaudējot.
Preiļu vakarskola

Kad teikti atvadu vārdi un gulst pēdējie ziedi uz Pētera VILCANA kapa, izsakām līdzjūtību ģimenei un piederīgajiem.
Upmalas mednieku kolektīvs

Lēni izdeg dzīves svece, Paliek mājā kaktiņš kluss. Mūža miegā aizmigusi, Dieva mierā māte dus.
Izsakām dziļu līdzjūtību Jānim Kodaram, no MĀTES uz mūžu atvadoties.
Jēkabpils AP kolektīvs

Lēni izdeg dzīves svece, Paliek mājā kaktiņš kluss. Mūža miegā aizmigusi, Dieva mierā māte dus.
Izsakām dziļu līdzjūtību Sandras Jonānes ģimenei, no MĀTES un VECMĀMUĻAS uz mūžu atvadoties.
A/s «Preiļu siers» kolektīvs

Vairs neko tev, māmuliņ, Dzīvē nevarēšu sniegt, Tik pie baltas kapu kopas Savu galvu zemu liekt.
Izsakām līdzjūtību sakaru elektromontierim Jāzepam Kodaram, MĀTI mūžības ceļā izvadot.
Lattelekom SIA Preiļu nodaļas kolektīvs

◆ Zvejas licenču izsniegšana, laivu reģistrācija un tehniskā laivu apskate: Preiļos — 10., 17., 24. aprīlī Paulānai ielā 1a no 10.00 līdz 15.00 un Livānos — 3. aprīlī domes telpās no 10.00 līdz 15.00.
Daugavpils reģionālā vides pārvalde;

Vilnas apmaiņa (mazgāta, nemazgāta) no Cēsu rajona 3. aprīlī Sijukalnā 10.00, Galēnos 11.00, Smelteros 12.00, Sutros 14.00, Rimičānos 15.00, Upmalā 16.00, L.Klaparos 17.00;
4. aprīlī Riebiņos 9.00, Silajānos 10.00, Gailiņos 11.00, Rušonā 12.00, Aglonā 13.00, Ārdavā 15.00, Pelēchos 16.00;
5., 6. aprīlī Daugavpils tirgū.

PAR LABĀKAJĀM CENĀM PĒRK UN PĀRDOD
SERTIFIKĀTUS LOTERIJA
Pie mums pārdotās sertifikātu grāmatīņas reizi mēnesī piedalās izlozē, kur laimētāji atkārtoti saņem tādu naudas summu, kādu saņēma, sertifikātus pārdodot.
PILSETAS DOMĒ TĀLR. 21075. PREIĻU PĀRSTĀVIS IZBRAUC PIE KLIENTA. LIVĀNOS RIGAS IELĀ 112, TĀLR. 42889

Izgatavo apaļās krāsniņas un veic citus skārtnieka pakalpojumus.
Tāl. 46391 pēc 18.00.

Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstākajām cenām Preiļos, Brīvības ielā 1, 2. stāvā katru darbdienā no 9 līdz 15, tel. 22700, un Livānos, pasta ēkā 2. stāvā, tel. 42663.

Preiļu KSS iepērk burkānus, kā arī pārdod dažādu veidu taru (kastes, maisus, konteinerus u.c.). Tāl. 22230.

Preiļu muzejs iepērk no iedzīvotājiem senas fotogrāfijas, pastkartes u.c. materiālus par Preiļu vēsturi. Pieteikties Preiļos, Paulānai ielā 4, tālr. 22731.

Izsakām pateicību visiem 887 vēlētājiem, kuri savas balsis atdeva par Aglonas ciema vēlētāju apvienības kandidātu sarakstu Aglonas pagasta padomes vēlēšanām šī gada 9. martā. No savas priekšvēlēšanu programmas nostādņēm mēs neatkāpsimies un darīsim visu, lai tās realizētu.
Apsveicam visus Aglonas pagasta iedzīvotājus Lieldienās un vēlam patiesi pavasarīgu noskaņojumu un veiksmi!
Aglonas ciema vēlētāju apvienība

NOVADNIEKS
Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759.
Pasūtījuma indekss 3033.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»
Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,90. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors Pēteris Pizelis
Reģistrācijas apliecība Nr. 1018 Iespiests SIA «Latgales drukā», Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums. Metiens 5150.